

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI
YURIDIK KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH
INSTITUTI**

**“TASDIQLAYMAN”
Yuridik kadrlarni qayta
tayyorlash va malakasini
oshirish instituti direktori
birinchi o‘rinbosari R.Xursanov**

2026-yil 30-yanvar

**Adliya organlari va muassasalari xodimlari uchun
“Fuqaroviy-huquqiy munosabatlar” yo‘nalishi bo‘yicha tanlov modullarining
kompleks
O‘QUV DASTURI**

TOSHKENT

1-MODUL. ADLIYA ORGANLARINING FUQAROVIIY-HUQUQIIY MUNOSABATLARDAGI ISHTIROKI (1-qism)

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish	
Modul dasturi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta‘minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.	
II. Modullarning maqsadi	
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining adliya organlarining fuqaroviy-huquqiy munosabatlardagi ishtiroki bo‘yicha nazariy bilimlar berish.	
III. Modullarning vazifalari.	
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish: xususiy mulkni himoya qilish masalalari; tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun yer uchastkalarini elektron onlayn-auksion orqali berish jarayoni; fuqarolarga yakka tartibdagi uy-joy va yer maydoni ajratish bilan bog‘liq munosabatlar.	
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari	
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) yega bo‘lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko‘nikmalariga ega bo‘lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta‘minlay olish; huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni yegallash; ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo‘lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo‘lish; nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi lozim.	
V. Kutilayotgan natijalar	
Modullarni o‘zlashtirish tinglovchilarga xususiy mulkni himoya qilish masalalari, tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun yer uchastkalarini elektron onlayn-auksion orqali berish jarayoni hamda fuqarolarga yakka tartibdagi uy-joy va yer maydoni ajratish bilan bog‘liq munosabatlar ga oid nazariy bilimlarni o‘rganishga zamin yaratadi.	

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O‘quv mashg‘uloti	Jami
Adliya organlarining fuqaroviy-huquqiy munosabatlardagi ishtiroki (1-qism)			
1	Xususiy mulkni himoya qilish masalalari.	2	2
2	Tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun yer	2	2

	uchastkalarini elektron onlayn-auksion orqali berish jarayoni.		
3	Fuqarolarga yakka tartibdagi uy-joy va yer maydoni ajratish bilan bog'liq munosabatlar . (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
	JAMI:	6	6

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

ADLIYA ORGANLARINING FUQAROVIIY-HUQUQIY MUNOSABATLARDAGI ISHTIROKI (1-qism)	
1-Mavzu: Xususiy mulkni himoya qilish masalalari	
Xususiy mulk tushunchasi va tasnifi. Xususiy mulk huquqini amalga oshirish. Xususiy mulk huquqini himoya qilish usullari. Xususiy mulk huquqini himoya qilish yo'llari. Mulkdorlar huquqlarining kafolatlari. Xususiy mulk bo'lgan mol-mulk natsionalizatsiya, musodara va rekvizitsiya qilish masalasi. Ko'chmas mulk ob'ekti. Yer uchastkasini olib qo'yish. Davlat tasarrufidan chiqarilgan hamda xususiylashtirilgan korxonalarining mol-mulki.	
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasida mulkchilik to'g'risida"gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat daromadiga o'tkaziladigan mol-mulkni olib qo'yish, sotish yoki yo'q qilib tashlash tartibini takomillashtirish to'g'risida" qarori. 4. O'zbekiston Respublikasining "Xususiy mulkni himoya qilish va mulkdorlar huquqlarining kafolatlari to'g'risida"gi qonuni. 5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Tadbirkorlik faoliyatining jadal rivojlanishini ta'minlashga, xususiy mulkni har tomonlama himoya qilishga va ishbilarmonlik muhitini sifat jihatidan yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni. 6. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risida"gi kodeksi. 7. O'zbekiston Respublikasining "Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida"gi qonuni. 8. Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi. 9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mulk huquqining daxlsizligini ishonchli himoya qilish, mulkiy munosabatlarga asossiz aralashuvga yo'l qo'ymaslik, xususiy mulkning kapitallashuv darajasini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni.	
Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz.	
2-Mavzu: Tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun er uchastkalarini elektron onlayn-auksion orqali berish jarayoni	
Yer uchastkalarini xususiylashtirish bo'yicha davlat xizmatlari ko'rsatishga doir ma'muriy reglament. Yer uchastkasini xususiylashtirishda davlat xizmatlarini ko'rsatish tartibi. Xususiylashtirilayotgan yer uchastkasini sotib olish uchun to'lov tartibi.	
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat kadastri sohasida davlat xizmatlari narxlarini belgilashda tabaqalashtirilgan yondashuv tartibini takomillashtirish to'g'risida"gi qarori. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yer munosabatlarida tenglik va shaffoflikni ta'minlash, yerga bo'lgan huquqlarni ishonchli himoya qilish va ularni bozor aktiviga aylantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni. 3. O'zbekiston Respublikasining "Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalarini xususiylashtirish to'g'risida"gi qonuni. 4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat kadastrlarini yuritish sohasini tartibga soluvchi ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida" qarori. 5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalarini xususiylashtirish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunini amalga oshirish chora-tadbirlari haqida"gi qarori.	
Internet resurslari:	

1. http://lex.uz .
2. http://www.gov.uz .
3-Mavzu: Fuqarolarga yakka tartibdagi uy-joy va er maydoni ajratish bilan bog‘liq munosabatlar
O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Yakka tartibdagi uy-joy qurilishi to‘g‘risidagi nizomning mazmuni va mohiyati. Uy-joy quruvchining majburiyatlari. O‘zboshimchalik bilan uy-joy qurganlik uchun javobgarlik. Vazirlar Mahkamasining 2009 yil 26 oktyabrdagi 280-son qaroriga asosan “Qishloq qurilish invest” injiniring kompaniyasi ishtirokida yakka tartibda uy-joy qurilishini amalga oshirish tartibi. Yakka tartibda uy-joy qurish uchun yakka tartibdagi quruvchilarga yer uchastkasi tanlash va ajratish tartibi. Shartnoma tuzish tartibi va shartlari.
Manbalar:
1. O‘zbekiston Respublikasining Uy-joy kodeksi.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Uy-joy qurilishi sohasini yanada rivojlantirish, turar va noturar joy obyektlarini ulush kiritish asosida qurish jarayonini tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Qishloq joylarda namunaviy loyihalar asosida “Qishloq qurilish invest” injiniring kompaniyasi ishtirokida uy-joylar qurishni tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Jismoniy va yuridik shaxslarning mulk huquqlari kafolatlarini ta‘minlash hamda yer uchastkalarini olib qo‘yish va kompensatsiya berish tartibini takomillashtirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qarori.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Qurilish sohasiga oid yagona ma‘muriy qurilish reglamentlarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi qarori.
Internet resurslari:
1. http://lex.uz .
2. http://www.gov.uz .

ADLIYA ORGANLARINING FUQAROVIIY-HUQUQIIY MUNOSABATLARDAGI ISHTIROKI (2-qism)

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta‘minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modullarning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining adliya organlarining fuqaroviy-huquqiy munosabatlardagi ishtiroki bo‘yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modullarning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish: Adliya organlari tomonidan tadbirkorlik faoliyati sub’ektlarining huquq va erkinliklari himoya qilinishi; buzilgan huquqlarni tiklash, boy berilgan foyda, ma‘naviy zarar, majburiyat yuklash bilan bog‘liq fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlarga da‘vo qo‘zg‘atish tartibi va amaliyoti.
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) yega bo‘lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko‘nikmalariga yega bo‘lish;

murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish;
 huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish;
 adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni yegallash;
 ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish;
 o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va "Elektron hukumat" tizimidan samarali foydalana olish;
 yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga yega bo'lish;
 muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga yega bo'lish;
 nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga yega bo'lishi lozim.

V. Kutilayotgan natijalar

Modullarni o'zlashtirish tinglovchilarga Adliya organlari tomonidan tadbirkorlik faoliyati sub'ektlarining huquq va erkinliklari himoya qilinishi, buzilgan huquqlarni tiklash, boy berilgan foyda, ma'naviy zarar, majburiyat yuklash bilan bog'liq fuqarolik ishlari bo'yicha sudlarga da'vo qo'zg'atish tartibi va amaliyotiga oid nazariy bilimlarni o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Adliya organlarining fuqaroviy-huquqiy munosabatlardagi ishtiroki (2-qism)			
1	Adliya organlari tomonidan tadbirkorlik faoliyati sub'ektlarining huquq va erkinliklari himoya qilinishi.	2	2
2	Buzilgan huquqlarni tiklash, boy berilgan foyda, ma'naviy zarar, majburiyat yuklash bilan bog'liq fuqarolik ishlari bo'yicha sudlarga da'vo qo'zg'atish tartibi va amaliyoti. <i>(dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).</i>	2	2
JAMI:		4	4

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

ADLIYA ORGANLARINING FUQAROVIIY-HUQUQIIY MUNOSABATLARDAGI ISHTIROKI (2-qism)
1-Mavzu: Adliya organlari tomonidan tadbirkorlik faoliyati sub'ektlarining huquq va erkinliklari himoya qilinishi
Tadbirkorlik faoliyati sub'ektlari huquq va erkinliklari himoya qilinishining huquqiy asoslari va tamoyillari. Tadbirkorlik faoliyati sub'ektlari huquqlarining kafolatlari va faoliyat ko'rsatish shartlari. Adliya organlarining tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash sohasidagi vakolatlari.
Manbalar:
1. O'zbekiston Respublikasining "Tadbirkorlik faoliyati yerkinligining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Oilaviy tadbirkorlik to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta'minlash hamda huquqiy xizmat ko'rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori.
4. Tadbirkorlik (Biznes) huquqi. Mualliflar jamoasi. Darslik. Mas'ul muharrir X.Azizov. – T., 2018.
5. Oilaviy tadbirkorlik salohiyatini oshirish yo'llari. Berkinov B.B. Monografiya. – T., 2019.
Internet resurslari:
1. http://lex.uz .
2. http://www.gov.uz .
3. https://anticorruption.uz/uzc .
2-Mavzu: Buzilgan huquqlarni tiklash, boy berilgan foyda, ma'naviy zarar, majburiyat yuklash bilan bog'liq fuqarolik ishlari bo'yicha sudlarga da'vo qo'zg'atish tartibi va amaliyoti
Buzilgan huquqlarni tiklash va boy berilgan foyda to'g'risidagi ishlar yuzasidan sudga murojaat qilish tartibi. Fuqaroviy va mulk munosabatlariga oid huquqlar. Mehnat munosabatlariga oid huquqlar. Oila munosabatlariga oid huquqlar. Turar-joy munosabatlariga oid huquqlar. Yer munosabatlariga oid huquqlar.

Fuqarolik huquqlarini himoyalashning usullari. Huquq buzilgunga qadar mavjud bo'lgan holatni tiklanishini. Zararni qoplash buzilgan fuqarolik huquqlarini himoyalashning universal usuli. Huquqi buzilgan shaxsning buzilgan huquqini tiklash. Boy berilgan foyda. Fuqarolik ishlari bo'yicha ariza va unga ilova qilinayotgan hujjatlarning ruyxati. Ma'naviy zarar va majburiyat yuklashga oid ishlar bo'yicha da'vo qo'zg'atish amaliyoti. Nomoddiy ne'matlar. Ma'naviy zararining miqdori. Majburiyat yuklashga oid ishlar.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksiga sharh. 1-jild (birinchi qism).
4. O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining "Ma'naviy zararni qoplash haqidagi Qonunlarni qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi 2000 yil 28 apreldagi 7-son qarori.

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://anticorruption.uz/uzc>.

3-MODUL. LITSENZIYALASH, RUXSAT BERISH VA XABARDOR QILISH SOHASIDAGI MUNOSABATLAR

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modullarning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish sohasidagi munosabatlarga bo'yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modullarning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish: litsenziyalash faoliyati: huquqiy asoslar, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari; litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari sohasidagi davlat nazorati; elektron litsenziyalash tizimi.
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) yega bo'lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; "Ochiq adliya" ("Open Justice") dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko'nikmalariga ega bo'lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish; huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni yegallash; ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va "Elektron hukumat" tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo'lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish;

nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.
V. Kutilayotgan natijalar
Modullarni o'zlashtirish tinglovchilarga litsenziyalash faoliyati: huquqiy asoslar, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari, litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari sohasidagi davlat nazorati hamda elektron litsenziyalash tizimiga oid nazariy bilimlarni o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish sohasidagi munosabatlar			
1	Litsenziyalash faoliyati: huquqiy asoslar.	2	2
2	Ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
3	Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari sohasidagi davlat nazorati.	2	2
4	Elektron litsenziyalash tizimi. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
JAMI:		8	8

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

LISENZIYALASH, RUXSAT BERISH VA XABARDOR QILISH SOHASIDAGI MUNOSABATLAR
1-Mavzu: Litsenziyalash faoliyati: huquqiy asoslar
“Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida”gi Qonun litsenziyalash faoliyatining huquqiy asosi sifatida. Maxsus elektron tizim. Litsenziyalash sohasida manfaatdor shaxslarga yaratib berilgan keng imkoniyatlar. Litsenziya yoki ruxsatnomalarni berishga oid arizalarni berish tartibi. Arizani rad etish uchun asos. Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor etishga doir talablar va shartlarga rioya etilishini tekshirish.
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasining "Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi. Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz. 3. https://license.gov.uz.
2-Mavzu: Ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari
Ruxsat berish tartib-taomillari. Subsidiya — ipoteka kreditlari. Xabardor qilish tartib-taomillari. Faoliyatni boshlash haqida xabarnoma yuborish va uni hisobga olish tartibi.
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasining "Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi. Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz. 3. https://license.gov.uz.
3-Mavzu: Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari sohasidagi davlat

nazorati
Vakolatli organlarning lisenziya, ruxsat berish va xabardor qilish talablari va shartlariga rioya etilishi ustidan davlat nazoratini amalga oshirish chog'idagi huquqlari. Lisenziya, ruxsat berish va xabardor qilish talablari hamda shartlariga rioya etilishi ustidan davlat nazoratining shakllari. Masofaviy nazorat.
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasining "Lisenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi. Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz. 3. https://license.gov.uz.
4-Mavzu: Elektron lisenziyalash tizimi
"Lisenziya" axborot tizimi haqida umumiy ma'lumotlar. Ruxsat etish xususiyatiga ega hujjatni maxsus elektron tizim orqali olish masalalari. Elektron lisenziyalash tizimidan foydalangan holda xabardor qilish guvohnoma (tasdiqnoma)sini bekor qilish jarayoni. Faoliyatni tugatish.
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasining "Lisenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi. 4. Vazirlar Mahkamasining 2022 yil 21 fevraldagi "Maxsus elektron tizim orqali ayrim faoliyat turlarini lisenziyalash tartibi to'g'risidagi yagona nizomni tasdiqlash haqida"gi 80-son qarori. 5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022 yil 22 fevraldagi "Maxsus elektron tizim orqali ruxsat etish xususiyatiga ega ayrim hujjatlarni berish tartib-taomillari to'g'risidagi yagona nizomni tasdiqlash haqida"gi 86-son qarori. Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz. 3. https://license.gov.uz.

4-MODUL. DAVLAT XARIDLARI

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modullarning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining fuqaroviy-huquqiy munosabatlar: davlat xaridlari bo'yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modullarning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish: davlat xaridlarini o'tkazishni tashkil etish mexanizmlari va tartib-taomillari; davlat xaridlari qonuniyligini nazorat qilish; davlat xaridlarini raqamlashtirish va uning mazmun-mohiyati.
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) yega bo'lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish;

“Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish;
o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish;
o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish;
qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko‘nikmalariga yega bo‘lish;
murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta‘minlay olish;
huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish;
adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni yegallash;
ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish;
o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish;
yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga yega bo‘lish;
muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga yega bo‘lish;
nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga yega bo‘lishi lozim.

V. Kutilayotgan natijalar

Modullarni o‘zlashtirish tinglovchilarga davlat xaridlarini o‘tkazishni tashkil etish mexanizmlari va tartib-taomillari, davlat xaridlari qonuniyligini nazorat qilish hamda davlat xaridlarini raqamlashtirish va uning mazmun-mohiyatiga oid nazariy bilimlarni o‘rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O‘quv mashg‘uloti	Jami
Davlat xaridlari			
1.	Davlat xaridlarini o‘tkazishni tashkil etish mexanizmlari va tartib-taomillari.	2	2
2.	Davlat xaridlari qonuniyligini nazorat qilish. (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi).	2	2
3.	Davlat xaridlarini raqamlashtirish va uning mazmun-mohiyati. (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi).	2	2
JAMI:		6	6

O‘QUV MATERIALINING MAZMUNI

DAVLAT XARIDLARI
1-Mavzu: Davlat xaridlarini o‘tkazishni tashkil etish mexanizmlari va tartib-taomillari
Davlat xaridlarini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlar. Davlat xaridlarini amalga oshirish sohasida vakolatli organ. Davlat buyurtmachisi. Davlat xaridlarining reja-jadvalidagi ma‘lumotlar. Elektron davlat xaridlarini o‘tkazishning umumiy shartlari. Davlat moliyasini boshqarish axborot tizimi (DMBAT). Tanlash yoki tender.
Manbalar:
1. O‘zbekiston Respublikasining «Davlat xaridlari to‘g‘risida»gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-dekabrda «Davlat xaridlari tizimini yanada takomillashtirish va davlat xaridlari jarayoniga tadbirkorlik subyektlarini keng jalb qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi PQ-4544-sonli Qarori.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 18-noyabrda «Davlat korxonalarida tannarxni kamaytirish va samaradorlikni oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi F-59-son Farmoyishi.
Internet resurslari:
1. http://lex.uz .
2. dxarid.uzex.uz .
3. exarid.uzex.uz .
4. shop.uzex.uz .

5. milliydokon.uzex.uz. 6. emilliydokon.uzex.uz. 7. xarid.uzex.uz.
2-Mavzu: Davlat xaridlari qonuniyligini nazorat qilish Xarid qilish tartib-taomillarini monitoring va nazorat qilish. Xarid qilish tartib-taomillarining davlat nazorati. O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasi. O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi. O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi. O'zbekiston Respublikasi Monopoliyaga qarshi kurashish qo'mitasi. Xarid qilish tartib-taomillari ustidan jamoatchilik nazorati. Jamoatchilik nazorati va uning shakllari. Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining «Davlat xaridlari to'g'risida»gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-dekabrda «Davlat xaridlari tizimini yanada takomillashtirish va davlat xaridlari jarayoniga tadbirkorlik subyektlarini keng jalb qilish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-4544-sonli Qarori. 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 18-noyabrda «Davlat korxonalarida tannarxni kamaytirish va samaradorlikni oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi F-59-son Farmoyishi. Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. dxarid.uzex.uz. 3. exarid.uzex.uz. 4. shop.uzex.uz. 5. milliydokon.uzex.uz. 6. emilliydokon.uzex.uz. 7. xarid.uzex.uz.
3-Mavzu: Davlat xaridlarini raqamlashtirish va uning mazmun-mohiyati Davlat xaridlarini raqamlashtirish borasida umumiy masalalar. Davlat xaridlarini boshqarish tizimini istiqbolda rivojlantirish strategiyasi. «Raqamli O'zbekiston – 2030» dasturi. «Elektron do'kon» moduli. Byudjet buyurtmachilari uchun elektron tanlov (tender) savdolari. Axborot tizimi bilan elektron kooperasiya portali orqali xaridlarini amalga oshirish uchun texnologik yo'riqnoma. «Blokcheyn» texnologiyalarini tatbiq etish. Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining «Davlat xaridlari to'g'risida»gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-dekabrda «Davlat xaridlari tizimini yanada takomillashtirish va davlat xaridlari jarayoniga tadbirkorlik subyektlarini keng jalb qilish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-4544-sonli Qarori. 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 18-noyabrda «Davlat korxonalarida tannarxni kamaytirish va samaradorlikni oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi F-59-son Farmoyishi. Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. dxarid.uzex.uz. 3. exarid.uzex.uz. 4. shop.uzex.uz. 5. milliydokon.uzex.uz. 6. emilliydokon.uzex.uz. 7. xarid.uzex.uz.

5-MODUL. AUTSORSING

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining «O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida»gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modullarning maqsadi Adliya organlari va muassasalari xodimlarining fuqaroviy-huquqiy munosabatlar: autsorsingbo'yicha

nazariy bilimlar berish.

III. Modullarning vazifalari.

Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish:

outsorsing tushunchasi, mazmun-mohiyati;

outsorsing shartnomasiga qo'yiladigan talablar.

IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari

Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) yega bo'lishi kerak:

Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish;

o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish;

“Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish;

o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish;

qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko'nikmalariga ega bo'lish;

murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish;

huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish;

adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni yegallash;

ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish;

o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish;

yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo'lish;

muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish;

nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.

V. Kutilayotgan natijalar

Modullarni o'zlashtirish tinglovchilarga outsorsing tushunchasi, mazmun-mohiyati, outsorsing shartnomasiga qo'yiladigan talablarga oid nazariy bilimlarni o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Autsorsing			
1	Autsorsing tushunchasi, mazmun-mohiyati.	2	2
2	Autsorsing shartnomasiga qo'yiladigan talablar. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
JAMI:		4	4

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

AUTSORSING
1-Mavzu: Autsorsing tushunchasi, mazmun-mohiyati
Autsorsing tushunchasi, mazmun-mohiyati. Autsorsingni foydali tomonlari. Buxgalteriya hisobotini qayta tiklash. Biznes reja va Texnik-Iqtisodiy Asos (TIA) tayyorlash. Buxgalteriya hisoboti outsorsingi. Soliq bo'yicha maslahatchi. Mol-mulkni baholash. IIV bo'linmalarida ovqatlanish outsorsing asosida tashkil etilishi. Outsorsinglarga qo'yiladigan talablar. Kunlik me'yor summasiga ajratilgan mablag'larni taqsimlash. Autsorsingning shtatdagi xodim (buxgalter) bilan qiyosiy mazmuni. Autsorsing afzalliklari. Autsorsingning boshqa tomonlari. Yuridik xizmat outsorsingi. Yuridik outsorsing. Masofaviy hamkorlik formatlari. Masofaviy yuridik xizmatlarning afzalliklari va kamchiliklari.
Manbalar:
1. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi.

2. Iqtisodiy protsessual kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasining "Xo'jalik yurituvchi sub'ektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to'g'risida"gi Qonuni.
4. O'zbekiston Respublikasining "Sudlar to'g'risida"gi Qonuni.
5. O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari tarkibiga kiradigan vazirlik va idoralarda hammom-kirxona xizmatlarini autsorsing shartlari asosida ko'rsatishni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, №217.
5. Iqtisodiy protsessual huquq., Darslik, Mualliflar jamoasi, 2019.
6. Huquqning iqtisodiy tahlili Sharipova U.A., Shukurov S.M., 2018.
7. Fuqarolik-huquqiy shartnomalar. Amaliy qo'llanma. Mualliflar jamoasi. – T., 2020.
8. Yuridik xizmatning nazariy-huquqiy muammolari. Monografiya / Mas'ul muharrir Toshqulov J.O'. – T.: 2019.
9. Amelin D.E. Outsorsing munitsipal'nykh funktsiy. – M.: 2008.
10. Kazakovseva M.V. Metodologicheskie podkhody primeneniya mexanizmov autsorsinga byudjetnykh uslug. //Finansy, deneznoe obrauchenie i kredit. – M.: 2013. № 3.
11. Gukova A.V., Shor D.M. Metodika otsenki rezultativnosti rasxodov byudjetov pri autsorsinge byudjetnykh uslug. //Finansovaya analitika problemy i resheniya. – M.: 2011. № 5.
12. Vaksova Ye.E., Karaseva A.S. Primenenie mexanizmov autsorsinga na federalnom urovne. // Byudjet. M.: 2012. № 5.

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://my.sud.uz>.

2-Mavzu: Autsorsing shartnomasiga qo'yiladigan talablar

Autsorsing va undan foydalanishning afzalliklari. Autsorsing shartnomasiga qo'yiladigan talablar. Autsorsingga oid tahlil va natijalar.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi.
2. Iqtisodiy protsessual kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasining "Xo'jalik yurituvchi sub'ektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to'g'risida"gi Qonuni.
4. O'zbekiston Respublikasining "Sudlar to'g'risida"gi Qonuni.
5. O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari tarkibiga kiradigan vazirlik va idoralarda hammom-kirxona xizmatlarini autsorsing shartlari asosida ko'rsatishni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, №217.
5. Iqtisodiy protsessual huquq., Darslik, Mualliflar jamoasi, 2019.
6. Huquqning iqtisodiy tahlili Sharipova U.A., Shukurov S.M., 2018.
7. Fuqarolik-huquqiy shartnomalar. Amaliy qo'llanma. Mualliflar jamoasi. – T., 2020.
8. Yuridik xizmatning nazariy-huquqiy muammolari. Monografiya / Mas'ul muharrir Toshqulov J.O'. – T.: 2019.
9. Amelin D.E. Outsorsing munitsipal'nykh funktsiy. – M.: 2008.
10. Kazakovseva M.V. Metodologicheskie podkhody primeneniya mexanizmov autsorsinga byudjetnykh uslug. //Finansy, deneznoe obrauchenie i kredit. – M.: 2013. № 3.
11. Gukova A.V., Shor D.M. Metodika otsenki rezultativnosti rasxodov byudjetov pri autsorsinge byudjetnykh uslug. //Finansovaya analitika problemy i resheniya. – M.: 2011. № 5.
12. Vaksova Ye.E., Karaseva A.S. Primenenie mexanizmov autsorsinga na federalnom urovne. // Byudjet. M.: 2012. № 5.

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://my.sud.uz>.

6-MODUL. NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI FAOLIYATIDA YORDAM

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish

Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining

“O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta‘minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.

II. Modullarning maqsadi

Adliya organlari va muassasalari xodimlarining fuqaroviy-huquqiy munosabatlar: nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatida yordam bo‘yicha nazariy bilimlar berish.

III. Modullarning vazifalari.

Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish:

nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining huquqiy asoslari;

nodavlat notijorat tashkilotlarini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, ularning faoliyati erkinligi, huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilinishini ta‘minlash;

fuqarolik jamiyati institutlarining jamoat nazorati va fuqarolik jamiyati faoliyatini monitoring qilishda ishtirok etish vositalari va mexanizmlari;

nodavlat notijorat tashkiloti tomonidan adliya organiga taqdim etiladigan hisobotni tayyorlashga doir faoliyati;

Adliya organlarining qonun hujjatlarini buzayotgan nodavlat notijorat tashkilotlarini aniqlash bo‘yicha boshqa davlat boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan o‘zaro hamkorligi.

IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikma va malakalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan talablar

Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) yega bo‘lishi kerak:

Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlarini haqida bilish;

o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish;

“Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish;

o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish;

qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko‘nikmalariga yega bo‘lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta‘minlay olish;

huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish;

adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni yegallash;

ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish;

o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish;

yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga yega bo‘lish;

muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga yega bo‘lish;

nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga yega bo‘lishi lozim.

V. Kutilayotgan natijalar

Modullarni o‘zlashtirish tinglovchilarga nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining huquqiy asoslari; nodavlat notijorat tashkilotlarini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, ularning faoliyati erkinligi, huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilinishini ta‘minlash; fuqarolik jamiyati institutlarining jamoat nazorati va fuqarolik jamiyati faoliyatini monitoring qilishda ishtirok etish vositalari va mexanizmlari; nodavlat notijorat tashkiloti tomonidan adliya organiga taqdim etiladigan hisobotni tayyorlashga doir faoliyati; Adliya organlarining qonun hujjatlarini buzayotgan nodavlat notijorat tashkilotlarini aniqlash bo‘yicha boshqa davlat boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan o‘zaro hamkorligiga oid nazariy bilimlarni o‘rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O‘quv mashg‘uloti	Jami
Nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatida yordam			
1	Nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining huquqiy asoslari.	2	2

2	Nodavlat notijorat tashkilotlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, ularning faoliyati erkinligi, huquqlari va qonuniy manfaatlari himoya qilinishini ta'minlash.	2	2
3	Fuqarolik jamiyati institutlarining jamoat nazorati va fuqarolik jamiyati faoliyatini monitoring qilishda ishtirok etish vositalari va mexanizmlari. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
4	Nodavlat notijorat tashkiloti tomonidan adliya organiga taqdim etiladigan hisobotni tayyorlashga doir faoliyat. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
5	Adliya organlarining qonun hujjatlarini buzayotgan nodavlat notijorat tashkilotlarini aniqlash bo'yicha boshqa davlat boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan o'zaro hamkorligi. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
JAMI:		10	10

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI FAOLIYATIDA YORDAM	
1-Mavzu: Nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining huquqiy asoslari	
Nodavlat notijorat tashkiloti tushunchasi va tashkiliy-huquqiy shakllari. Nodavlat notijorat tashkilotining turlari. Nodavlat notijorat tashkilotini tashkil etishning va ro'yxatdan o'tkazish. Nodavlat notijorat tashkilotining mol-mulki va undan maqsadli foydalanishi ustidan nazorat. Nodavlat notijorat tashkiloti faoliyatini to'xtatib turish va tugatish.	
Manbalar: 1. "Nodavlat notijorat tashkilotlari to'g'risida" O'zbekiston Respublikasining Qonuni. 2. "Siyosiy partiyalar to'g'risida" O'zbekiston Respublikasining Qonuni. 3. "Kasaba uyushmalari to'g'risida" O'zbekiston Respublikasining Qonuni. 4. "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida" O'zbekiston Respublikasining Qonuni.	
Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/11360. 2. https://lex.uz/docs/-54191. 3. https://lex.uz/docs/-4631281. 4. https://lex.uz/docs/-5491534.	
2-Mavzu: Nodavlat notijorat tashkilotlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, ularning faoliyati erkinligi, huquqlari va qonuniy manfaatlari himoya qilinishini ta'minlash	
Nodavlat notijorat tashkilotning huquqlari va majburiyatlari. Nodavlat notijorat tashkilotlar bilan davlat organlari o'rtasida ijtimoiiy sheriklik munosabatlari. Nodavlat notijorat tashkilotlarga davlat granti va ijtimoiiy buyurtmasini ajratish tartibi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 22-apreldagi 208-son "Ijtimoiiy sheriklik hamda jamoatchilik nazoratini amalga oshirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" qarori mazmuni.	
Manbalar: 1. "Nodavlat notijorat tashkilotlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni. 2. "Ijtimoiiy sheriklik to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni. 3. "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni. 4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 22-apreldagi 208-son "Ijtimoiiy sheriklik hamda jamoatchilik nazoratini amalga oshirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.	
Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/-11360. 2. https://lex.uz/docs/-2468214.	

3. https://lex.uz/docs/-3336169 .
4. https://lex.uz/uz/docs/-5977153 .
3-Mavzu: Fuqarolik jamiyati institutlarining jamoat nazorati va fuqarolik jamiyati faoliyatini monitoring qilishda ishtirok etish vositalari va mexanizmlari
Jamoatchilik nazorati tushunchasi. Jamoatchilik nazorati obyektlari va subyektlari. Jamoatchilik nazoratini amalga oshirish shakllari. Jamoatchilik nazoratini amalga oshirish tartibi.
Manbalar:
1. “Jamoatchilik nazorati to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuni.
Internet resurslar:
1. https://lex.uz/docs/-3679092 .
4-Mavzu: Nodavlat notijorat tashkiloti tomonidan adliya organiga taqdim etiladigan hisobotni tayyorlashga doir faoliyat
NNTni adliya organida davlat ro‘yxatidan o‘tkazilganligi yoki hisobga qo‘yilganligi to‘g‘risidagi guvohnoma raqami ba soliq to‘lovchining identifikatsiya raqami (STIR). NNTning rekvizitlari, NNT rahbari, doimiy asosda ishlovchi rahbar organi, NNT xodimlari va fuqarolik-huquqiy shartnoma asosida ishlovchilar haqida ma‘lumotlar. NNT a‘zolarining, NNTning vakolatxona va filiallari (hududiy bo‘linmalari) soni. Hisobot davrida NNT bilan hamkorlik qilgan va ijtimoiy sheriklik o‘rnatgan tashkilotlar, NNT a‘zo bo‘lgan xalqaro, chet el va mahalliy tashkilotlar bo‘yicha ma‘lumotlar. Hisobot davrida NNT xodimlarining davlat organlari huzuridagi jamoatchilik kengashlariga, komissiyalarga, ishchi guruhlariga va boshqa idoralararo tuzilmalarga a‘zoligi. NNT ishtirokida tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari, hisobot davrida tayyorlangan bosma, audiovizual va boshqa materiallar, NNTning barcha milliy va xorijiy valyuta hisobvaraqlaridagi pul mablag‘lari aylanmasi, NNT tomonidan chet davlatlardan, xalqaro va chet el tashkilotlaridan, chet davlatlarning fuqarolari yoki ularning topshirig‘iga binoan boshqa shaxslardan olingan pul mablag‘lari (mol-mulk) va ulardan foydalanish, NNT tomonidan amalga oshirilgan loyihalar (dasturlar), NNT vakillarining chet mamlakatlarga NNTning faoliyati bilan bog‘liq tashriflari, o‘tkazilgan tadbirlar to‘g‘risida ma‘lumotlar. Hisobot davrida amalga oshirilgan jamoatchilik nazorati tadbirlari, NNTning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturlari va normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini tayyorlashdagi ishtiroki. NNT tomonidan hisobot davrida davlat tashkilotlariga qonunchilikni takomillashtirish yuzasidan kiritilgan takliflar. NNT xodimlarning “Fuqarolik jamiyatini rivojlantirishga qo‘shgan hissasi uchun” ko‘krak nishoni va boshqa davlat mukofotlari bilan taqdirlanganligi. NNT tomonidan hisobot davrida amalga oshirilgan ishlar to‘g‘risida yuqoridagi bandlarda ko‘rsatilmagan qo‘shimcha ma‘lumotlar. Auditorlik tekshiruv o‘tkazilgan sana. Faoliyati bo‘yicha ommaviy axborot vositalarida e‘lon qilingan hisobot sanasi va e‘lon qilingan manba. Hisobot davrida NNT faoliyatida vujudga kelgan muammolar (<i>mavjud bo‘lgan taqdirda</i>). NNT faoliyatini takomillashtirish bo‘yicha asoslantirilgan takliflar.
Manbalar:
1. “Nodavlat notijorat tashkilotlari to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuni.
2. “Ijtimoiy sheriklik to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuni.
3. “Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuni.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 22-apreldagi 208-son “Ijtimoiy sheriklik hamda jamoatchilik nazoratini amalga oshirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori.
5. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirining “Nodavlat notijorat tashkiloti tomonidan Adliya organiga taqdim etiladigan hisobot shaklini tasdiqlash haqida”gi buyrug‘i [O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2018 yil 27 iyunda ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami 3027].
6. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirining “Nodavlat notijorat tashkiloti tomonidan Adliya organiga taqdim etiladigan hisobot shakliga o‘zgartirish kiritish to‘g‘risida”gi buyrug‘i [O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2022 yil 30 sentyabrda ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami 3027-1].
Internet resurslar:
https://lex.uz/docs/3796969 .
https://lex.uz/docs/-6219781 .
5-Mavzu: Adliya organlarining qonun hujjatlarini buzayotgan nodavlat notijorat tashkilotlarini aniqlash bo‘yicha boshqa davlat boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan o‘zaro hamkorligi
O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 23-oktyabrdagi 854-son “Adliya organlarining qonun hujjatlarini buzayotgan nodavlat notijorat tashkilotlarini aniqlash bo‘yicha boshqa davlat boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar

bilan o‘zaro hamkorligi tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida” qarori mazmuni. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 04-oktabrdagi 527-son “Nodavlat notijorat tashkilotlari tomonidan ijtimoiy foydali dasturlar va loyihalar amalga oshirilishida ijtimoiy sheriklik hamda xalqaro hamkorlikni yanada qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risida” qarori mazmuni.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 23-oktyabrdagi 854-son “Adliya organlarining qonun hujjatlarini buzayotgan nodavlat notijorat tashkilotlarini aniqlash bo‘yicha boshqa davlat boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan o‘zaro hamkorligi tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi qarori

2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 04-oktabrdagi 527-son “Nodavlat notijorat tashkilotlari tomonidan ijtimoiy foydali dasturlar va loyihalar amalga oshirilishida ijtimoiy sheriklik hamda xalqaro hamkorlikni yanada qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risida” qarori.

Internet resurslar:

1. <https://lex.uz/ru/docs/-4013425>.
2. <https://lex.uz/docs/-6627539>.